

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11, Zagreb

Poslovni broj: 32 Pž-6557/2019-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A
I
R J E Š E N J E

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, sudac dr. sc. Srđan Šimac, u pravnoj stvari tužitelja POMORSKO ŠPORTSKO DRUŠTVO ZENTA, Split, Cvjetna 1, OIB 46046204116 kojeg zastupa punomoćnik Kruno Peronja, odvjetnik u Splitu, Domovinskog rata 29b, protiv tuženika IGORA PERKOVIĆA iz Splita, Viška 7, OIB 39650725276, kojeg zastupa punomoćnik Mijo Jeličić, odvjetnik u Splitu, Držićeva 4, radi isplate iznosa od 28.952,36 kn, odlučujući o tužiteljevoj žalbi protiv presude i rješenja Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-114/2017-29 od 10. rujna 2019., 23. studenoga 2020.

presudio je

Preinačuje se presuda Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-114/2017-29 od 10. rujna 2019. i sudi:

Nalaže se tuženiku da u roku od osam dana isplati tužitelju iznos od 28.952,36 kn (dvadesetosamtisućadevetstopedesetdvije kune i tridesetšest lipa) sa zakonskim zateznim kamatama tekućim po stopi od 12% godišnje do 31. srpnja 2015., a od 1. kolovoza 2015., pa do isplate, po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, a koja teče:

- na iznos od 851,54 kn od 1. veljače 2015. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. ožujka 2015. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. travnja 2015. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. svibnja 2015. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. lipnja 2015. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. srpnja 2015. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. kolovoza 2015. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. rujna 2015. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. listopada 2015. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. studenog 2015. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. prosinca 2015. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. siječnja 2016. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. veljače 2016. do isplate;

- na iznos od 851,54 kn od 1. ožujka 2016. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. travnja 2016. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. svibnja 2016. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. lipnja 2016. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. srpnja 2016. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. kolovoza 2016. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. rujna 2016. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. listopada 2016. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. studenog 2016. pa do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. prosinca 2016. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. siječnja 2017. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. veljače 2017. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. ožujka 2017. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. travnja 2017. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. svibnja 2017. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. lipnja 2017. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. srpnja 2017. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. kolovoza 2017. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. rujna 2017. do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. listopada 2017. pa do isplate;
- na iznos od 851,54 kn od 1. studenog 2017. do isplate.

riješio je

I. Preinačuje se rješenje Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-114/2017-29 od 10. rujna 2019. u pobijanom dijelu točke II. izreke kojim je naloženo tužitelju da tuženiku naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 4.062,50 kn i rješava:

1. Odbija se tužiteljev zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka u iznosu od 4.062,50 kn (četiritisućešezdesetdvije kune i pedeset lipa), kao neosnovan.

2. Nalaže se tuženiku u roku od osam dana naknaditi tužitelju troškove parničnog postupka u iznosu od 12.650,00 kn (dvanaesttisućašestopedeset kuna).

Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtjev za isplatu 28.952,36 kn zajedno sa zakonskim zateznim kamatama. Rješenjem u točki II. izreke tužitelju je naloženo tuženiku naknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 4.062,50 kn.

Predmet spora vezan je uz Ugovor o davanju na uporabu i korištenje luke posebne namjene, Ugovor broj 20-158 a/98, Klasa: 022-04/98-02/98 UG, Ur. broj: 2181/1-2-98-2, na temelju kojeg je tužitelju dodijeljena koncesija na pomorskom dobru, Športska lučica Zenta. Temeljem odredaba Statuta, tužitelj je ovlašten pružati uslugu smještaja brodica-broda u športskoj lučici Zenta. U razdoblju od 1. siječnja 2015., pa do 31. prosinca 2015., tuženik je sa svojim plovilom oznake St-5563, neovlašteno koristio vez na privezištu u lučici Zenta. Tuženik od 1. siječnja 2015. više nije član tužitelja i koristio je vez bez zaključenog ugovora,

odnosno bez ikakvog pravnog temelja. Na taj način tuženik se koristi tuđom stvari bez plaćanja ikakve naknade.

I pored navedenog činjeničnog stanja prvostupanjski sud je odbio kao neosnovan tužbeni zahtjev. To je učinio zbog dva razloga. Prvi zato, jer je ocijenio da Vlado Bužančić kao tužitelj tajnik, nije osoba ovlaštena za tužiteljevo zastupanje te da zato nema ni ovlaštenje za izdavanje punomoći za zastupanje u ovom postupku odvjetniku Krunu Peronji. I drugo, zato jer je u vrijeme na koje se odnosi tužbeni zahtjev i tuženikov dug, tužitelju istekao ugovor o koncesiji. Sva tužiteljeva prava i obveze u ovoj luci posebne namjene, nastaju u trenutku sklapanja ugovora o koncesiji (čl. 16. st. 2. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama, „Narodne novine“ broj: 158/03, 100/04, 141/06, 38/09 i 123/11; dalje: ZPDML).

Prvostupanjski sud je utvrdio da je jedini način postojanja subjektivnih prava na pomorskom dobru putem koncesije na temelju koje se dio pomorskog dobra djelomično ili potpuno isključuje iz opće uporabe i daje na posebnu upotrebu ili gospodarsko korištenje fizičkim ili pravnim osobama (čl. 28. st. 1. ZPDML-a). Za takvu koncesiju se plaća godišnja koncesijska naknada.

Nije sporno da je tužitelju istekla koncesija 30. lipnja 2014. te da je tužitelj u postupku izdavanja, odnosno dobivanja nove koncesije. U takvoj pravnoj situaciji u kojoj je tužitelju istekom koncesije prestala osnova za korištenje i posjedovanje predmetne lučice posebne namjene, to je prvostupanjski sud ocijenio da je na tužiteljevoj strani izostala i pravna osnova za potraživanje ove naknade od tuženika, pa je njegov tužbeni zahtjev odbijen kao neosnovan.

Odluka o troškovima parničnog postupka donesena je na temelju odredbe 154. st. 1. ZPP-a.

Tužitelj je protiv ove presude podnio žalbu navodeći u njoj kako je prvostupanjski sud pogrešno zaključio da tužitelj nema pravnu osnovu za potraživanje ove naknade od tuženika. Točno je da je u vrijeme na koje se odnosi tužba prestao Ugovor o davanju na uporabu i korištenje luke posebne namjene i dr. kojim je tužitelju dodijeljena koncesija, ali nisu prestale i obveze koje je tužitelj preuzeo koncesijom. Tužitelj ne samo da je nastavio plaćati koncesiju, što prvostupanjski sud nije utvrdio i čak što više, odbio je utvrditi, već je nastavio i skrbiti za red i sigurnost u lučici. Pravovremeno započeti postupak produljenja koncesije je u tijeku.

Kako je to utvrđeno u nekim drugim presudama prvostupanjskog suda, u ovoj pravnoj stvari se radi o svojevrsnom tuženikovom poslovođstvu bez naloga (čl. 1121. Zakona o obveznim odnosima, „Narodne novine“ broj: 35/05, 41/08, 125/11, 78/15; dalje: ZOO), jer se radi o neodgodivom poslu. U protivnom, na području lučice bi se stvorilo stanje bezvlađa u kojem nitko ne bi bio odgovaran za ništa, nitko ne bi održavao lučicu, nitko ne bi plaćao vez, svatko bi koristio vez koji želi i kako želi i mogle bi se nesmetano otuđivati stvari iz lučice. Zato je tužitelj predložio drugostupanjskom sudu preinačiti pobijanu presudu u njegovu korist, a podredno ukinuti je i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na tužiteljevu žalbu, tuženik je osporio njene navode i naveo da je prvostupanjski umjesto da je odbio tužbeni zahtjev kao neosnovan, trebao tužbu odbaciti i zapravo cijelu žalbu. Kao i tijekom postupka, tuženik je kako svoj odgovor na tužbu tako i odgovor na žalbu, umjesto na dokazivanje da ne duguje iznos iz tužbenog zahtjeva, isključivo

usmjerio na ovlaštenje tužiteljeve odgovorne osobe na izdavanje punomoći tužiteljevom punomoćniku.

Tužiteljeva žalba je osnovana.

Nakon što je ispitana pobijana presudu na temelju čl. 365. i 467. Zakona o parničnom postupku, („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19; dalje: ZPP), u granicama razloga navedenih u žalbi i pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2, 4, 8., 9. i 11. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud je utvrdio da je ona nije pravilna i zakonita.

Predmet ovog spora je tužiteljev zahtjev za isplatu iznosa od 28.952,36 kn na ime naknade za tuženikovo nesporno korištenje veza u športskoj lučici Zenta u Splitu. Tuženik je osporio osnovanost tužbenog zahtjeva uz isticanje prigovora nedostatka aktivne legitimacije na tužiteljevoj strani.

Tužitelju je bilo povjereno dugogodišnje korištenje ovog dijela pomorskog dobra, pa tako i Ugovorom o davanju na uporabu i korištenje luke posebne namjene broj 20-158 a/98 kojim je tužitelju od strane Splitsko dalmatinske županije dodijeljena koncesija na pomorskom dobru. Ta je koncesija istekla 30. lipnja 2014., dakle, tijekom razdoblja obuhvaćenog tužbom. Tužitelj od tuženika traži plaćanje naknade za vez i za razdoblje nakon toga, odnosno za razdoblje 1. siječnja 2015. pa do 31. prosinca 2015.

Treba razlikovati tužiteljevu aktivnu legitimaciju - a) u vrijeme dok je bio ovlašten koncesionar u toj luci (do 30. lipnja 2014.) i b) za razdoblje nakon toga, tj. od 1. srpnja 2014. do kraja lipnja 2015., kada je upravljao športskom lučicom Zenta bez koncesije. Tužitelj je unatoč tome što u spornom razdoblju nije imao koncesiju, nastavio plaćati koncesijsku naknadu (u korist državnog proračuna, jer je lučica postala luka posebne namjene za koju koncesiju izdaje Vlada Republike Hrvatske, a ne nadležna županija) i pravovremeno zatražio dodjelu koncesije (postupak u tijeku). U spisu ne postoje dokazi da bio u ovom vremenu itko drugi umjesto tužitelja bio ovlaštenik koncesije u ovoj luci.

Lučica Zenta predstavlja lučicu posebne namjene. Temeljem odredbe čl. 42. ZPMDL, luke otvorene za javni promet se razvrstavaju na luke od značaja za Republiku Hrvatsku i luke od županijskog značaja. Ova luka je sada luka od značaja za Republiku Hrvatsku. Zato je tužitelj Republici Hrvatskoj podnio zahtjev za dodjelu koncesije.

Za tuženika zasigurno nema spora oko njegove obveze plaćanja naknade za vez tužitelju u vrijeme dok je tužitelj bio ovlaštenik koncesije na tom pomorskom dobru (čl. 25. ZPDML-a), dakle, do 1. srpnja 2014.

Za razdoblje nakon toga, dakle, nakon isteka koncesije, ovaj sud ocjenjuje da je u ovoj pravnoj stvari riječ o svojevrsnom poslovođstvu bez naloga (čl. 1121. ZOO-a). Obavljanje tuđeg posla bez naloga ili ovlaštenja može se pristupiti samo ako posao ne trpi odgađanje te predstoji šteta ili propuštanje očite koristi. Pretpostavke poslovođstva bez naloga jesu: ono se sastoji u obavljanju dopuštenog posla, poslovođa mora obavljati tuđi posao s namjerom da se

obavlja u tuđem, a ne vlastitom interesu, poslovođa uvijek radi bez naloga i gospodaru posla je pomoć poslovođe bez naloga nužna ili korisna.

Pomorsko dobro je opće dobro od interesa za Republiku Hrvatsku i uživa njenu osobitu zaštitu. Upotrebljava se ili koristi pod uvjetima propisanim ZPDML-om (čl. 3. st. 1. ZPDML-a). Pomorskim dobrom upravlja, vodi brigu o zaštiti i odgovara Republika Hrvatska neposredno ili putem jedinica područne (regionalne) samouprave. Pod upravljanjem pomorskim dobrom podrazumijeva se održavanje, unapređenje, briga o zaštiti pomorskog dobra u općoj uporabi, te posebna uporaba na temelju koncesije. O dijelu pomorskog dobra u općoj upotrebi koji se nalazi na njenom području, vodi brigu o zaštiti i održava jedinica lokalne samouprave (čl. 10. ZPDML-a).

Tužitelj je nastavio obavljati poslove održavanja i upravljanja lukom te pružanja usluga koje iz njih proizlaze i nakon isteka koncesije. Tuženik je s druge strane nastavio koristiti te tužiteljeve usluge. Odatle i tužiteljevo ovlaštenje na naplatu veza od osoba koje koriste luku, pa tako i tuženika.

Tužitelj je nastavio plaćati koncesijsku naknadu u državni proračun. Tužitelj je načelno obavljao dopušteni posao (naplata veza). To je mogao činiti s namjerom da ga obavlja u tuđem interesu, dakle, u interesu Republike Hrvatske koja je zakonom ovlaštena i obvezna upravljati pomorskim dobrom (čl. 3. st. 1. ZPDML-a). Tužitelj je taj posao obavljao bez naloga (nije imao koncesiju). Međutim, taj njegov posao je bio nužan i koristan, budući da bi u suprotnom nastala šteta kako ne pružanjem usluge tako i izostankom očekivane koristi od naplate veza.

Prava i obveze poslovođe bez naloga između ostalog uključuju polaganje računa i ustupanje gospodaru posla sve što su pribavili obavljajući njegov posao, sukladno Zakonu o obveznim odnosima.

Tužitelj je pri obavljanju tog posla bio dužan rukovoditi se namjerama i potrebama gospodara posla, postupiti s pažnjom dobrog gospodara.

Slijedom navedenog, u slučaju ne plaćanja naknade za vez plovila u luci posebne namjene u kojoj kroz određeno razdoblje (utuženi period) nije bilo ovlaštenika koncesije za ubiranje te naknade, zasigurno bi gospodaru posla (ovlašteniku koncesije, lučkoj upravi, u konačnici Republici Hrvatskoj) došlo do propuštanja očite koristi od onih koji vez koriste bez naknade (kao tuženik), dakle nezakonito.

Na ovaj način se ujedno privremeno osigurao i red na pomorskom dobru i preduvjeti za zakonito korištenje luke. Očito je ovdje bila riječ o neurednom postupanju na pomorskom dobru koje je kroz određeno vrijeme ostavljeno bez ovlaštenika koncesije. Korisnici luke su i pored toga nastavili koristiti vezove i obavljati vjerojatno i druge djelatnosti na tom području. Dakle, prestankom tužiteljeve koncesije nije ujedno prestalo i korištenje luke od strane dotadašnjih korisnika, pa tako i ni s tuženikove strane. Tužitelj premda nije imao koncesiju, s jedne strane, plaćao je koncesijsku naknadu u državni proračun. S druge strane, on je nastavio pružati sve usluge koje inače kao koncesionar luke pruža. S tim u vezi, tužitelj je stekao pravo naplatiti naknadu za korištenje njegovih usluga u luci od onih koji su luku, odnosno tužiteljeve usluge, u tom razdoblju pravne neuređenosti nastavili koristiti.

Tuženikovo uvjerenje da će kroz to vrijeme moći neovlašteno moći uzurpirati vez i ne plaćati naknadu za vez, bilo je pogrešno neovisno o razlozima za takvo njegovo propuštanje.

Pored toga, u odnosu na tuženikove navode iz odgovora na tužiteljevu žalbu i osporavanje osnovanosti tužbenog zahtjeva samo zato što tužiteljeva osoba koja je izdala punomoć tužiteljevom punomoćniku eventualno nije bila ovlaštena na tužiteljevo zastupanje, upućuje se na odredbu čl. 354. st. 2. ZPP-a. Odgovarajućom primjenom ove odredbe na pravni odnos između stranaka, jasno je da ovaj razlog na koji upućuju prvostupanjski sud i tuženik, ne može sam po sebi pogoršati tužiteljev pravni položaj u ovoj pravnoj stvari. Suprotni pristup pretvorio bi pravnike i suce u formalističke primjenjivače pravnih propisa, a to nije ni svrha prava niti uloga sudova u osiguravanju pravno zaštitnih potreba onima kojima je takva zaštita potrebna, upravo kao tužitelju u ovoj pravnoj stvari.

Tužitelju je dosuđen trošak prema radnjama popisanim u popisu troška od 24. srpnja 2019. (str. 239. spisa), za tužbu, pet podnesaka i tri ročišta po 1.000,00 kn, za odgovor na žalbu 300,00 kn i za ročište za objavu presude 500,00 kn, ukupno 9.800,00 kn, uvećan za PDV od 2.450,00 kn te za 400,00 kn pristojbe, ukupno 12.650,00 kn (čl. 154. st. 1. ZPP-a).

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u izreci (čl. 373. st. 1. i čl. 380. ZPP-a).

Zagreb, 23. studenoga 2020.

Sudac
dr. sc. Srđan Šimac

Broj zapisa: **1789b-03081**

Kontrolni broj: **046ee-b767d-d7fef**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=SRĐAN ŠIMAC, L=ZAGREB, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.